

גבעתו

כז בניסן תש"ס, 2 במאי 2000,
מס' 14 / תש"ס

בית טרזין

יום הזיכרון לשואה ולגבורה תש"ס

תכנית:

יום ג' 2.5.2000 בשעה 9:00 בבוקר:

בית פתוח ב"בית טרזין" - גבעת חיים איחוד

"איש איש וסיפורו"

דרכים ואפנים שונים להנצחה:

- הדלקת נר זיכרון לנספים.
- מילוי דפי הנצחה ותיעוד.
- ביקור במוזיאון ובאולם התצוגה של "בית טרזין"
- שיחה בקבוצות קטנות.

הנכם מוזמנים להביא תמונות או חפצים - במידת הנמצא -
הקשורים לזיכרונות מן הימים ההם ולשתף אותנו בסיפור
שמאתוריהם. אם החפצים אינם, הרי הזיכרונות עליהם בוודאי
נותרו עמכם.

הפעילות תסתיים בשעה 12:30.

אנא. לא מלאה מלאה הזאנה אישית אכס. ולבני אספקחותים.

צוות בית טרזין

לאבי

יש הרבה מלחמות בעולם,

אך השואה נוראה מכולן,

ולאבא שלי

אין לא אם

ולא אב.

בני כיתנו

היו לו כאחים,

אך אבי כל-כך

רצה חוס, ליטוף,

בגיל הנעורים.

ומידי שנה בשנה

הנני מדליקה

נר נשמה

לזכר חלק ממשפחת אבא,

שכל-כך סבלה בשואה.

אך למרות הפצעים,

שלעולם לא יגלידו,

הקים אבא משפחה.

כקרן אור

שהאירה את נפשו הפצועה.

דין ג 3

בית טרוזין

מאת: בינה ברמן

בית טרוזין הוא מפעל ההנצחה היחיד בארץ הנושא שם של גטו, ולא במקרה, בין כל הגטאות ומחנות הריכוז שהיו על פני אירופה תחת המשטר הנאצי, היה גטו טרוזין מקום מיוחד במינו, ניסיון אמיץ ונואש ליצור מסגרת עצמית לחיים פנימיים מלאים, למרות גזירות הגרמנים ותוך התעלמות מהן, מתוך החלטה נחושה לשמור על המשכיות החיים ועל צלם האדם.

העיר טרוזין נבנתה בסוף המאה ה-18 כמבצר בצפון בוקמיה על ידי יוזף ה-2, קיסר אוסטרו-הונגריה, לזכר אמו מריה טרוזיה. בגלל המבנה המיוחד של המבצר, החומות והתעלות שהקיפו את העיר, נבחרה על ידי שלטונות הכיבוש הגרמני, בסתיו 1941, כמקום ריכוז של כל היהודים מה"פרוטקטורט" - הוא שטח החסות של בוקמיה ומורביה.

הרב הגדול של יהודי צ'כוסלובקיה לא היו שומרי מצוות, אך בעלי תודעה יהודית ושמרו על זהותם כיהודים, עם זאת ראו עצמם כאזרחים נאמנים וגאים על הרפובליקה הצ'כוסלובקית שהוקמה אחרי מלחמת העולם הראשונה ובראשה הנשיא תומס מסריק.

פלישת הגרמנים לצ'כוסלובקיה ב-15.3.39 מצאה את רב היהודים נבוכים ובלתי מוכנים מבחינה נפשית לחיים תחת השלטון הנאצי. מעטים הצליחו להימלט עד לסגירתו הסופית של הגבול ב-1940. באותם ימים קשים של מבוכה וחוסר אונים - העמיד את עצמו יעקב אדלשטיין, מי שהיה אז מנהל המשרד הארצישראלי בפראג, בראש יהודי צ'כיה ומורביה מתוך החלטה נחושה להציל את חייהם עד לתבוסת הנאצים שתבוא.

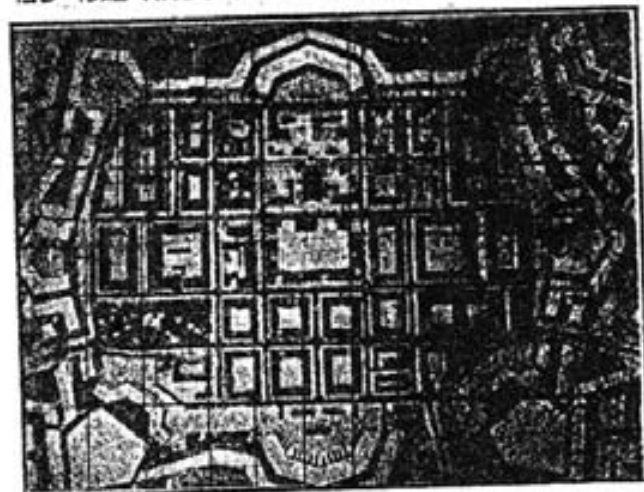
הודעת השלטונות הגרמניים שיהודי הפרוטקטורט ירוכזו ב"עיר יהודית" שתוקם בטרזיינשטדט נראתה כהישג - הרי פירושו של דבר המשך קיום על אדמת צ'כיה והצלה בפני הגליה לגטאות ולמחנות הריכוז במזרח אירופה (על מחנות השמדה ותאי גזים לא שמעו ואלה היו מהוץ לתחום תפיסתם של בני אנוש לפני עידן אושוויץ). אך מיד לאחר הקמת גטו טרוזין בנובמבר 1941, הוברר ליהודים כי "העיר היהודית" היתה רק תרמית ובעצם מדובר בתחנת מעבר בדרך למזרח. על פי החלטה ועדת ואנוה מינואר 1942, רוכזו רבבות יהודים זקנים מגרמניה ואוסטריה, בעלי אותות הצטיינות ובעלי שם בטרזין - למראית עין מקום מרפא שליו ומוגן. מרביתם דעכו מהר מרעב, מחלות, מצער או הובלו להשמדה במזרח. מתוך 150,000 נפש שעברו את הגטו כ-35,000 מתו בטרזין. קרוב ל-90,000 נרצחו במחנות ההשמדה. ואף על פי כן מה שהיתה לגרמנים רק תדמנה בדרך להשמדה - היתה ליהודים תחנה בדרך לשחרור, ומתוך אותו רצון להתגבר, להחזיק מעמד, עוד יום, עוד

בקבוץ גבעת חיים איחוד עומד בית קטן, צנוע וחשוב בתולדות עמנו - בית טרוזין, בית טרוזין (טריינשטדט - בפי הגרמנים) הוקם לזכר אסירי הגטו שנספו בשואה.

טכס חנוכת הבית היה בחודש מאי 1975 לציון 30 שנה לסיום מלחמת העולם השנייה ושחרור הגטו מידי הנאצים. הבית נבנה על ידי האגודה להנצחת חללי גטו טרוזין ביוזמתם של חברי תנועות הנוער הציוניות וה"חלוץ", המעטים שנותרו בחיים וזכו לעלות לארץ ישראל.

בהתאם להשקפת עולמם לא ביקשו להקים אנדרטה אילמת, אלא בית שנועד קודם כל לחיים, בסביבה והאווירה עליה חלמו חבריהם בשנים הנוראות. הבית הוקם בקבוץ גבעת-חיים איחוד שם חיים מניצולי הגטו.

בית טרוזין אינו מוזיאון - יש בו חדר הנצחה והתייחדות, ספריה עשירה וחדרי עיון וכן ארכיון המהווה גשר בין החיים והמתים ונועד להעביר לכל אלה שלא היו עדים לשואה ולזירות הבאים משהו מאופיו המיוחד של גטו טרוזין ולהיות יד לכל אלה שמתו בגטו או נשלחו משם אל מחנות ההשמדה ואין להם לא קבר ולא מצבה. בארכיון בית טרוזין שמורה כרטסת עם כרטיס אישי לכל אחד ששהה בגטו שבו

גטו טרוזין - רצפת פסיפס בחדר ההתייחדות בגבעת חיים - איחוד עברו כ-150,000 ירצאי צ'כוסלובקיה, גרמניה, אוסטריה, הולנד, פולין, הונגריה ודנמרק. חדר ההנצחה וההתייחדות שוכן בנפרד, במבנה בעל 12 צלעות, הבא להזכיר את מבנה המבצר מן המאה ה-18, שבו הוקם הגטו וקירותיו החיצוניים של החדר בנויים לכנים אדומות כלפני חומות טרוזין. במרכז חדר ההנצחה ריצפת פסיפס המראה את תרשים הגטו על חומותיו, הבניינים והרחובות שהיו בו (הפסיפס - יצירתו של אלבין גלור, שהיה גם אדריכל הבית והוא ברצע על ידי מפעל הפסיפס של קבוץ גבעת השלושה).

עמק חפר

חדש - נוצרה המציאות המיוחדת המאפיינת את החיים הפנימיים של גטו טרזין - על אף הצפיפות הנוראה, תת תזונה, תנאי תברואה קשים, קריעת המשפחות והפחד המתמיד - היה כאן ניסיון לשמור על חיים תקינים, לחנך את הדור הצעיר לחיי עבודה, לערכים אנושיים ולהקנות להם השכלה. מתוך צורך פנימי של אסירי הגטו התקיימה פעולה תרבותית מאורגנת - הרצאות לפני טובי החוקרים שנאספו בגטו, העגות תיאטרון ואופרה, עשרות ציירים רשמו את הווי הגטו וייצרו בחשאי ורבים שילמו על כך בחייהם.

הנאצים החליטו לנצל את עמידת היהודים על צלם האנוש שבם, למטרותיהם הם ובשנת 1943 הכריזו על טרזין כעל "גטו לדוגמה" כדי להציג אותו בפני חברי הצלב האדום הבינלאומי, ככפר פוטיומקין, כעיר יהודית שלווה, שכך בעצם נראים כל הגטאות והמחנות. אחרי ביקור משלחת הצלב האדום, שלא המשיכה לבקר במחנות אחרים, לא היה עוד צורך בתפאורה ובסתיו 1944 נשלחו רב הגברים, בני הנוער וחברי ההנהגה הציונית לאושוויץ. בגטו נותרו רק שרידים. בחודש מאי 1945 שוחרר הגטו.

בישראל נודע גטו טרזין לראשונה הודות לקובץ "פרפרים אין פה" ספר ציורים ושירים של ילדי הגטו, בתרגומה של לאה גולדברג.

היום, בית טרזין שוקד להגברת המודעות בקרב בני הנוער לשואת יהודי אירופה.

פעילויות חינוכיות מגוונות מתקיימות לקבוצות נוער כהכנה לקראת יציאתם לביקור בפולין ובצ'כיה. בית טרזין משמש מקור חשוב לחומר עיוני לעבודות ומחקרים בנושא השואה.

INVITATION חזמנה

לכנס עולמי ולאסיפה השנתית של
האגודה להנצחת זכר חללי גטו טרזין (עמותה)

אשר יתקיים בשבת 20.5.2000 ב"בית טרזין" - גבעת חיים איחוד

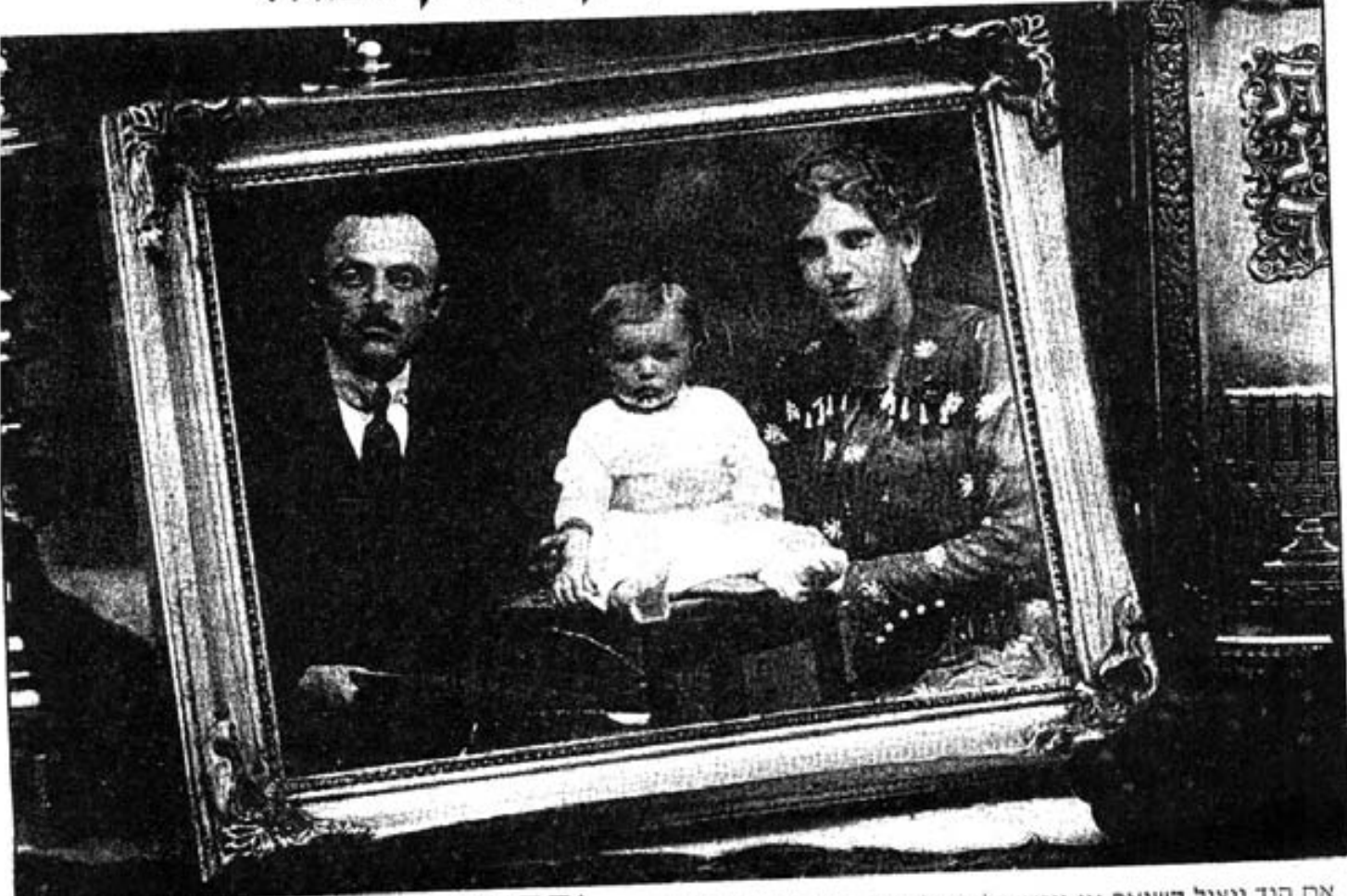
בסימן פתיחת התערוכה

"עבודה במילכוד"

אלבום ציוריו של ליאו האס, גטו טרזין 1941-1942

נניח שהיתה למשפחתך פוליסת ביטוח בתקופת השואה, ופשוט לא ידוע לך על קיומה?

כן, אני מעוניין לקבל מידע נוסף
אודות ההליך החדש להסדר
תביעות הביטוח מתקופת השואה

שם _____
כתובת _____
עיר _____
מיקוד _____
שפה מועדפת _____
נא לשלוח אל:

אם הנך ניצול השואה או יורש של ניצול ו/או קרוב השואה, ייתכן שיש לך תביעת ביטוח תקפה בקשר לפוליסות ביטוח חיים, ביטוח הינדך או ביטוח נדוניה מתקופת השואה שלא נפרעו. עתה, באפשרותך להגיש תביעות באמצעות הליך חדש להסדר תביעות, שמנוהל ומפוקח על ידי הוועדה הבינלאומית בנושא תביעות ביטוח מתקופת השואה (International Commission on Holocaust Era Insurance Claims).

הוועדה מורכבת מנציגים של מפקחי הביטוח מארצות הברית, חמש חברות ביטוח אירופיות וחברות בת שלהן, מדינת ישראל, ארגונים יהודיים וארגונים של ניצולי השואה מרחבי העולם. מפקחי ביטוח מאירופה משמשים כמשקיפים קבועים לוועדה.

הליך הסדר התביעות הייחודי מעמיד לרשות תובעים יחידים מקור מרכזי לקבלת מידע, לעריכת בירורים ולקבלת שילומים בקשר לפוליסות הביטוח שלא נפרעו, ללא כל עלות לתובעים.

לקבלת מידע נוסף, באפשרותך לשלוח בדואר בקשה לקבלת טפסי תביעה, לבקר באתר האינטרנט בכתובת www.icheic.org או להתקשר לטלפון:

- 1-800-93-00-011 (עברית)
- 1-800-93-00-012 (רוסית)
- 1-800-93-00-014 (אידיש)

International Commission
PO Box 1163
Wall Street Station
New York, NY 10268
USA

IL-HEB-ORGK

שונות

ליף הסדר מאחוריך!!

תודה וברכה לבתיה שמעוני אשר על הצד הארגוני, לצמרת ליבוביץ על האחריות לתורנויות, לאורית משי על סידור המקומות, ולכל אותם שלקחו חלק בעריכה, בסידור, בקישוט וב - - - פירוק.

תודה מיוחדת למיקי גורן שניצח על הערב ולכל מי שקרא, ניגן, רקד ושר.

שתרבה אחה בפיתנו!!

פרכה פלוחה פארחק'ט - - -

למתי שלו, (בן גרטי ואפרא שלו) בארצות הברית - תודה רבה, רבה, על התרומה הנאה לבית שקמה, שבזכותה החלפנו את הטלוויזיה הקטנה לגדולה יותר.

ירבו כמותך בנים המכבדים את הוריהם ואת הבית בו גדלו.

בשם כל דיירי בית שקמה ונצות

מלי סופ

פלוחה וצפי אמי,

פארחא אמי,

פאולדת הנכד, הנין,

פנה פל רונית

פלוחה פרכה פאפסחה.

פמיכל ואמיר אסל

מלי סופ

פניסוא"י הפן אפון צע פח"פ

פרכות פאריה פלופקי

פניסוא"י נכד.

פרכות פאפסחה

מלי סופ

פלפיסה ואיזיק אתר

פלפלי ופאול אתר

פלות אתר,

פאולדת הפן, הנכד, הנין.

פלכל פאפסחה - פרכות

תודות!

לכל החברים שעזרו וטרחו ונתנו יד לחתונת בנינו יאיר והילה!

לצוות המטבח שניצח על האוכל הטעים,

לנגה ורחלה שנצחו על המלאכה

תודות מקרב לב!

עובד ועדה בארי

הצגת הקלפי:

בנושא **יעדי בנייה למגורים**

(מסמך עקרונות להשוואת תנאי דיור, ולמתן פתרון למשפחות עם ילדים).

התקבל: בעד - 104

נגד - 25

פ-כ-ו-פ-פ-פ!

כמי שלקחה על עצמה זו הפעם החמישית את הצד הארגוני של ליל הסדר, חשוב לי לומר:

אל תקצי 133 לי ולפסחותי את

הכנסיות!!!

חברים הפוטרים עצמם ממחויבות ולא מגיעים לתורנות, פוגעים בי ובאלו שכן הגיעו, וגורמים לכך שיקשה עלינו להרים כאן יחד אירועים וחגים יפים בעתיד. לא חבל???

בתקווה ליתר שיתוף פעולה בעתיד, בתיה שמעוני

פאיפתות???

לקראת המפגשים בנושא קע"ת:

1. **עובדי חוץ:** מה המינימום שעובד חוץ צריך להרוויח? כמה עובדי חוץ לא מגיעים למינימום? מה תוכניות המזכירות בנידון?
2. **השותפות עם "סלקטד":** האם הכניסה רווח עד כה (הכנסות, הוצאות, השקעות)?
3. **יזמות:** מסי העובדים בכל יזמות? כולל בית הקברות כמה עוד קיימות? מה הרווח מהן, (האם ישנו הפסד?)
4. **האם תוספת השעות בתמורה, הגדילה את הכנסות המשק, ובכמה?**
אפרים בן חיים

המרכז למחקר קליני סימבק - ישראל בע"מ

27 ינואר, 1994
ט"ו שבט, תשנ"ד

לכבוד
מזכיר/ת הקיבוץ

הנדון: השתתפות סטודנטים במחקרים בשטח התרופות
בתשלום אטרקטיבי!!!

שלום רב,

ב"מרכז למחקר קליני" בבית החולים איכילוב בת"א מתקיימים מחקרים עבור חברות תרופות בארץ ובעולם.

המחקרים ברובם הם מחקרים בתרופות גנריות. היינו: תרופות הנמצאות כבר בשימוש של בני אדם אך משוקקות ע"י חברות שונות, בשמות מותג שונים. (אקמול שמיוצר ע"י חברת "טבע" - דקסמול שמיוצר ע"י חברת "דקסון").

חברה הרוצה לצאת עם תרופה שכבר נמצאת בשוק התרופות ולהחליף לה את שם המותג, מחוייבת לאשר התרופה:
* אישור משרד הבריאות (בארץ ובעולם) על פי נוהל אישור תרופה חדשה בצרוף אישור ועדת הלסינקי שעל יד בית החולים.
* אישור המרכז למחקר קליני בו נבדקת הזוחות במהירות הספיגה בדם בין התרופה הקיימת והתרופה "החדשה".

למחקרים רשמיים להצטרף אנשים (בעיקר סטודנטים) העומדים בקריטריונים רפואיים המוגדרים על ידינו.

אין זו הצעת עבודה אלא השלמת הכנסה מכובדת ביותר שכן התגמול להשתתפות במחקר - אטרקטיבי מאוד ועשוי לסייע לרווחתם של המשתתפים.

המשתתפים נחשפים למידע ולאפשרות להשתתף במחקרים באמצעות פוסטרים שנתלים ע"י לוחות המודעות במשרדי הקיבוץ. (הפוסטרים ישלחו אליכם בדואר).

במידת הצורך והרצון מצדכם, אשמח להגיע אל הקיבוץ, להפגש עם המתעניינים ולענות על שאלות. במהלך הפגישה, יקבלו המעוניינים, מידע מפורט וברור יותר תוך שימת דגש על מהות המחקרים, ביטוחים, אופן התנהלות המחקר וכד'.

אודה לך מאוד באם נוכל לקבל הסכמתך לנוכחותנו במקום אם באמצעות עמדת הסברה ואם בהבאת המידע באמצעות הפוסטרים.

יש לציין כי ההשתתפות כרוכה **בתמורה כספית אטרקטיבית** ביותר.

בתודה מראש ובברכה

תמי הפטל
ראש פרויקט הגיוס
מרכז מחקר קליני

7

ההפקרות ברחבי המשק – חוגגת!

ידוע שתשתית התחבורה בגח"מ אינה מתאימה לנסיעת כלי

רכב ממונעים בדרכי הקיבוץ. הדרכים צרות ומשובשות, אין שילוט מספיק, אין סימונים ותמרור, אין מעברים מוסדרים ומסומנים להולכי-רגל, אין בקרה ואכיפה, נאין מודעות מספקת לנושא בין החברים ובעיקר, הילדים.

בסך הכל קיימים כל התנאים להתרחשותם של אסונות!!!

הנושא ידוע ומוכר ונערכו אין סוף ישיבות ונשפכו אין סוף מלים, אך בפועל נעשה מעט מדי.

התוצאה: הפקרות מוחלטת. תנועת כלי רכב בדרכי המשק בכל שעות היום והלילה על דרכים ועל דשאים, החניית רכב בכל מינה ולא במגרשי החנייה שיועדו לכך, ובכך מסכנים את חיי הציבור המבוגר, הקשיש, ובמיוחד הילדים!

הדבר פוגע באיכות חיינו וגורם לנזק חמור לנוי הציבורי.

הנלחמים בתופעה זאת הם מעטים ביותר והעיקרי ביניהם הוא מרכז ענף הנוי. מלחמה זאת כבר עלתה לו במחיר אישי כבד ובהסתכסכות עם חברים. הוא נקרא מספר פעמים לחקירה משטרתית וטופל כפושע, ואף איימו עליו במעצר. חטאו הוא בכך שאינו מסכים שעמל של שנים ירד לטמיון.

האמנם זה תפקידו של מרכז הנוי? יש בעלי תפקידים בגח"מ שבתוקף תפקידם צריכים לטפל בנושא ויש בידם האמצעים לכך, אך האם הם מודעים לגודל האחריות המוטלת עליהם?

האם יוכלו להישיר מבט אל ההורים ולומר: עשינו כל

שביכולתנו כדי למנוע אסון?

ראו: הכתובת כבר על הקיר.